

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2012. május 9.

TÖRTÉNELEM
EMELT SZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2012. május 9. 8:00

I.

Időtartam: 90 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!

Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Csak annyi válaszelemet írjon, amennyit a feladat kér! (Ha többet ír, a beírás sorrendjében értékeljük válaszait.)

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlap utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!
- A személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. RÖVID VÁLASZT IGÉNYLŐ FELADATOK

1. A feladat az ókori görög történelemhez kapcsolódik.

A források fontos hadieseményekről szóló beszámolók részleteit tartalmazzák. Válaszoljon a forrásszemelvényekhez kapcsolódó kérdésekre! (Elemenként 0,5 pont.)

A) „A perzsa csapatvezérek ostorral verték hátul a katonákat, s mindig előre tuszkolták. Sokan a tengerbe estek közülük, s így pusztultak el, de még többet gázoltak le övéik elevenen. Mert a görögök belátván, hogy ők a halálnál egyebet nem várhatnak, miután az ellenség megkerülte a hegyet: féktelen dühükben a lehető legnagyobb erőfeszítéssel küzdöttek a barbárok ellen. Minthogy e napon a legtöbbnek már csak törött lándzsája volt, karddal kaszabolták a perzsákat.”
(Hérodotosz)

a) A csata helyszíne: .....

b) A csata időpontja (évszám): .....

c) A görög hadvezér neve: .....

B) „Mert mi a hajózásban való jártasságunk folytán mégis csak jobban értünk a szárazföldi hadviseléshez, mint ők szárazföldön szerzett tapasztalataik birtokában a tengerészethez; azt pedig nem egykönnyen fogják pótolni, hogy a tengeren kellő ismeretekre tegyenek szert. Hiszen, bár rögtön a perzsa háborúk után rávetettétek magatokat, még ti sem vagytok teljesen kiképezve benne. Hát akkor földművelő és nem tengerjáró emberek hogyan vihetnének véghez valami érdemleges dolgot?”
(Thuküdidész)

d) A háború kezdete (évszám): .....

e) A háború vége (évszám): .....

f) Athén vezetője a háború kezdetekor: .....

g) Athén ellenfele a háborúban: .....

C) „A harcrend közepén, ahol maguk a perzsák és szkíták voltak felállítva, a barbárok győztek; át is törtek és a [görögöket] a szárazföld felé kezdték szorítani, de a két szárnyon az athéniak és a plataiaiak kerekedtek felül. Az athéniak, amint győzelmüket látták, a megfutamodó barbárokat hagyták futni, viszont a két szárnyat egyesítve, a középén áttört [erők] ellen fordultak, s itt is győztek. A menekülő perzsákat kaszabolva, egészen a tengerig üldözték, itt tüzet keltettek, és megtámadták a hajókat.” (Hérodotosz)

h) A csata helyszíne: .....

i) A csata időpontja (évszám): .....

j) A görög hadvezér neve: .....

5 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. A feladat az Oszmán Birodalom történetéhez kapcsolódik.

Az alábbi források az oszmán-török társadalom- és államszerkezet néhány jellegzetes vonásáról szólnak. Nevezze meg azt a fogalmat, amelyre a forrás vonatkozik, majd írjon hozzá rövid meghatározást! (Elemenként 0,5 pont.)

A) „Aki a tímár-birtokosok [földbirtokosok] közül nem tüntette ki magát, s a hadjáratról nem hozott fejet vagy nyelvet: nem részesült előléptetésben. De aki kitüntette magát, s nyelvet és fejet hozott, annak jövedelme fölemeltetett. Amelyik tímár-birtokos pedig a hadjáraton különösen kitüntette magát, az ziámetet [nagyobb méretű birtok] kapott érdemeiért.” (Kocsi bég emlékirata)

a) A forrás által körülírt birtokos katonák elnevezése: .....

b) Ennek a forrás által körülírt elnevezésnek a fogalom-meghatározása: .....

B) „Sok ifjút gyűjtöttek össze, és vittek a szultánnak: adassanak ők a türkök keze alá, s tanuljanak törökül. Azután pedig legyenek katonák.” (Török katonai törvény)

c) A forrás által körülírt katonák elnevezése: .....

d) Ennek a forrás által körülírt elnevezésnek a fogalom-meghatározása: .....

C) „Szulejmán szultán vagyok, akinek nevét a pénteki imán Mekkában és Medinában elmondják.” (Szulejmán levele)

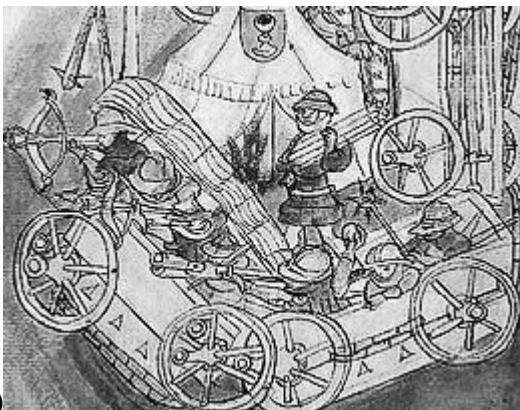
e) Az erre okot szolgáltató (a forrásban nem szereplő) méltóság elnevezése: .....

f) Ennek a méltóságnak a fogalom-meghatározása: .....

3 pont	
--------	--

3. A feladat a huszitizmussal kapcsolatos.

Döntse el az alábbi forrásokról, hogy a huszitákra vagy ellenfeleikre jellemzők! Írja a források betűjelét a táblázatba! (Elemenként 0,5 pont.)

A) Szekérvár XV. századi ábrázolása

B) Ulrich von Richental tollrajza, XV. század

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

C) Császár portréja birodalmi címereivel,
XV. század első fele

D) XV. századi mintájú cseh nyaklánc

E) „Azt, amit nem mond meg, és nem ír le világosan a Biblia, a keresztények nem kötelesek hinni, s azért nem is kötelesek megtartani. A misét nem szabad sem latinul, sem más nyelven énekelni.” (Részlet korabeli forrásból)

F) „Tehát az egy és egyetlen egyháznak egy a teste, egy a feje, nincs két feje, mint valami szörnyszülöttnek. Krisztus tudniillik ez a fej és Krisztus helytartója: Péter, és Péter apostol utóda.” (XIV. századi bulla)

G) „Krisztus testének és vérének magasztos szentségét két szín alatt szabadon szolgáltatassák ki mindazon hű keresztényeknek, akiket ebben halálos vétkük nem akadályoz.” (Részlet a Prágai cikkelyekből, 1420)

H) „Ahogy [...] városában nincsen 'enyém' és 'tied', hanem minden közös, ugyanígy mindig mindennek közösen mindenkienek kell lennie, és senkinek sem lehet külön tulajdona, aki pedig ilyennel rendelkezik, halálos bűnt követ el.” (Részlet korabeli forrásból)

Husziták	
Husziták ellenfelei	

4 pont	
--------	--

4. A feladat a harmincéves háború történetéhez kapcsolódik.

Oldja meg a feladatokat a források és ismeretei segítségével! (Elemenként 0,5 pont.)

a) Nevezze meg az alábbiakban meghatározott városokat vagy országokat!

A) A háború utolsó szakaszában, a protestáns oldalon bekapcsolódott katolikus nagyhatalom uralkodójának székhelye: .....

B) A háborúba a protestáns oldalon többször is beavatkozó állam, fejedelmének csapatai elkéstek a fehérhegyi csatából: .....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

C) Annak az országnak a fővárosa, amelyben a háború elkezdődött, az ún. második defenzstráció színhelye (ebben a városban dobták ki a császári tanácsosokat az ablakon):

.....

D) Evangélikus monarchia, a háború egyik szakaszában uralkodója állt a protestáns hatalmak élén, de Wallenstein legyőzte a seregeit: .....

b) Azonosítsa a fent meghatározott helyszíneket a térképen! Írja a táblázatba a megfelelő sorszámot! A városokat a térkép ponttal (•) jelöli.

Meghatározás betűjele	Helyszín sorszáma a térképen
A)	
B)	
C)	
D)	

4 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

6. A feladat a második ipari forradalom találmányaihoz kötődik.

Az alábbi képek híres találmányokat ábrázolnak. Írja a pontozott vonalra, mi volt ezen találmányok jelentősége! Az első találmánynál példaként megadtunk egy lehetséges megoldást. (Elemenként 0,5 pont.)

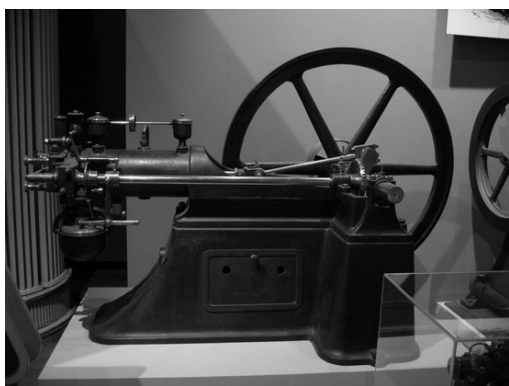
Példa:

A Déry-Bláthy-Zipernowsky-féle transzformátor

A találmány jelentősége:

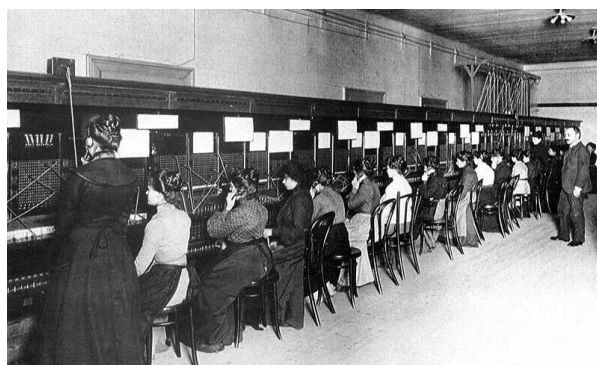
Szállíthatóvá teszi az elektromos áramot.

a) Otto négyütemű motorja

A találmány jelentősége: .....

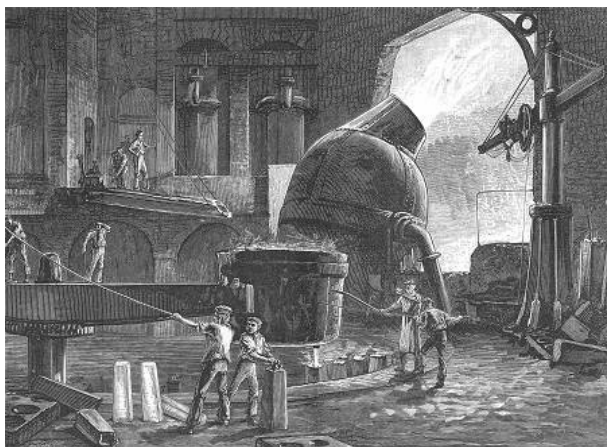
.....

b) Puskás Tivadar telefonközpontja

A találmány jelentősége: .....

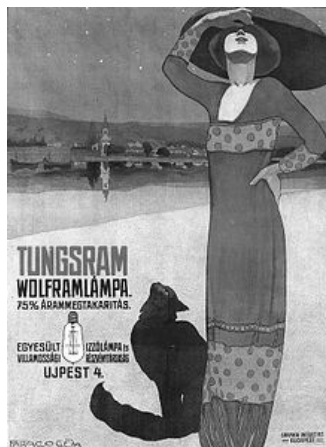
.....

c) Bessemer acélkohója

A találmány jelentősége: .....

.....

d) Just Sándor és Franjo Hanaman volfrámszálas izzójának plakátja

A találmány jelentősége: .....

.....

2 pont	
--------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7. A feladat a nemzeti eszme magyarországi megjelenéséhez kapcsolódik.

A nemzeti eszme megjelenésével párhuzamosan zajlott a „dicső nemzeti múlt” feltárása, illetve megteremtése: ezt mutatják be az alábbi források. Melyik magyarországi nemzet, nemzetiség „dicső múltjához”, mítoszaihoz kapcsolhatók a források? Írja a kipontozott helyre a megfelelő nemzet, nemzetiség nevét! Egy csoportra több forrás is vonatkozhat. Minden forráshoz azt a nemzetet, nemzetiséget írja, amelyik múltját dicsőíti. (Elemenként 0,5 pont.)

a) „Bodza Tamás készített magának egy saját térképet, melyen az országok a mostaniaktól szokatlanul eltérő alakban voltak felrajzolva. Az országok határaival történt változásokhoz járult a nagyobb városoknak csak az avatottak előtt természetes elnevezése, a klasszikus 'grad' végzet sokszoros előfordultával; és azon fantasztikus eltérés, hogy az eltulajdoníthatatlanul ázsiai eredetű városok, Debrecen, Kecskemét, Nagy-Körös jelentéktelen falvakká látszottak degradálva, míg valamennyi jóra való falu a Kárpátok alatt tornyos metropoliszok jelvényeit viselte.” (Jókai Mór: Szomorú napok)

.....

b) „Ezután [...] jött, de nem mint vendég, hanem mint a föld jogos birtokosa. Szvatopluknak megüzente, hogy földjét lovon, a fűvét kantáron, a vizet nyergen megvette. Amikor a fejedelemnek ezt az üzenetet átadták, így szólt: A lovat üssék agyon, a kantárt vessék a mezőre, a nyeret hajítsák a Duna vizébe! Erre a követ így szólt: A lovat a mi kutyáink fogják megenni, a kantárt a gyerekeknek adjuk játéknak, a nyeret a halászaink viszik haza.” (XIV. századi krónikarészlet)

.....

c) „A mi hőseink dicső emlékének megújulására és újra éledésére indulok beszélni Nektek drága földjeim a legdicsőbb, de fájdalom, egyben utolsó hősről – Trencsényi Mátéről. [...] Vannak, akik már azt sem hiszik, hogy a 'juhászbojtárok, tutajosok, drótosok és favágók' e mostani népének talán magasztosabb szerepe is volt szeretett magyar hazánk történetében.” (Vilám Pauliny-Tóth: Csák Máté)

.....

d)

Székely Bertalan festménye

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

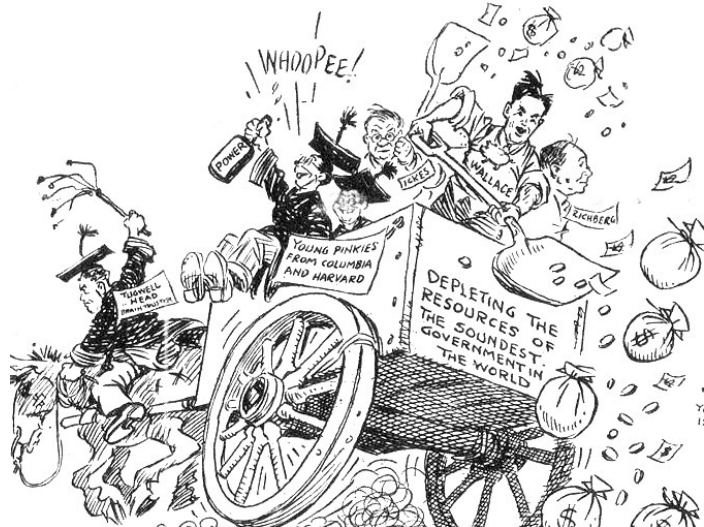

h)
A Romulust és Remust
szoptató farkas szobra

.....

4 pont	
--------	--

**8. A feladat a nagy világgazdasági válsághoz kapcsolódik.
Válaszoljon a karikatúra és ismeretei segítségével a kérdésekre!**

Karikatúra, 1934

(A felirat a szekéren: kimeríteni a világ legfizetőképesebb kormányának forrásait)

a) A New Deal melyik jellegzetességét figurázza ki a karikatúra? (1 pont)

.....

.....

b) Említsen meg két konkrét New Deal-intézkedést, amely kapcsolható a karikatúrához! (Elemenként 0,5 pont.)

1. ....

2. ....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

c) Milyen pozitív következményt vártak a döntéshozók a karikatúrához kapcsolható intézkedésektől? Nevezzen meg egyet! (1 pont)

.....

.....

d) Milyen negatív következménye lehetett a karikatúrához kapcsolható intézkedéseknek? Nevezzen meg egyet! (1 pont)

.....

.....

4 pont	
--------	--

9. A feladat a második világháború történetéhez kapcsolódik.

A világháború melyik nemzetközi eseménye történt közel egy időben az alábbi magyar eseményekkel? Írja az egy hónapon belül történt esemény sorszámát a táblázat megfelelő mezőjébe! Két nemzetközi esemény kimarad. (Elemenként 0,5 pont.)

1. a német csapatok bevonulása Prágába	2. a német csapatok lerohanják Lengyelországot
3. Sztálingrád ostromának vége	4. amerikai-brit partraszállás Normandiában
5. az angliai csata	6. Hirosimai atomcsapás
7. német támadás a Szovjetunió ellen	8. a német csapatok lerohanják Jugoszláviát

Magyar esemény	Nemzetközi esemény sorszáma
a) Teleki Pál miniszterelnök öngyilkossága	
b) a budapesti zsidók deportálásának leállítása	
c) Kárpátalja magyar megszállása	
d) Kassa bombázása	
e) a második bécsi döntés	
f) a doni katasztrófa	

3 pont	
--------	--

10. A feladat Magyarország második világháború alatti és utáni népesedéstörténetéhez kapcsolódik.

Válaszoljon a kérdésekre a források tanulmányozása után!

Magyarország lakossága (fő)	
1941	9 310 000
1949	9 200 000

Magyarország háborús embervesztése (fő)	
holokauszt	kb. 300 000
katonák	kb. 200 000
civilek	kb. 80 000

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

11. A feladat az európai integráció történetéhez kapcsolódik.

Válassza ki az igaz állításokat a forrás és ismeretei segítségével! Karikázza be ezek sorszámát! Feladatrészenként egy állítás igaz. (Elemenként 0,5 pont.)

„13.cikk

Az Unió intézményei: az Európai Parlament, az Európai Tanács, a Tanács, az Európai Bizottság (a továbbiakban: a Bizottság), az Európai Unió Bírósága, az Európai Központi Bank, a Számvevőszék. [...]

15. cikk

Az Európai Tanács adja az Uniónak a fejlődéséhez szükséges ösztönzést, és meghatározza annak általános politikai irányait és prioritásait. Az Európai Tanács nem lát el jogalkotási feladatokat. [...]

16. cikk

A Tanács, az Európai Parlamenttel közösen, ellátja a jogalkotási és költségvetési feladatokat. A Szerződésekben meghatározott feltételek szerint politika-meghatározási és koordinatív feladatokat lát el.

17. cikk

A Bizottság előmozdítja az Unió általános érdekeit, és ennek érdekében megteszi a megfelelő kezdeményezéseket. A Bizottság gondoskodik a Szerződések, valamint az intézmények által a Szerződések alapján elfogadott intézkedéseknek az alkalmazásáról. Az Európai Unió Bíróságának ellenőrzése mellett felügyeli az uniós jog alkalmazását. Végrehajtja a költségvetést és irányítja a programokat. [...]

42. cikk

A közös biztonság- és védelempolitika magában foglalja egy közös uniós védelempolitika fokozatos kialakítását. Ez, amennyiben az Európai Tanács egyhangúlag úgy határoz, közös védelemhez vezet. Ebben az esetben az Európai Tanács a tagállamoknak ajánlja egy ilyen határozatnak az alkotmányos követelményeiknek megfelelő elfogadását. Az Unió e szakasz szerinti politikája nem érinti egyes tagállamok biztonság- és védelmi politikájának egyedi jellegét, tiszteletben tartja azoknak a tagállamoknak az Észak-atlanti Szerződés alapján vállalt kötelezettségeit, amelyek közös védelmüket az Észak-atlanti Szerződés Szervezetében (NATO) látják megvalósítottnak, és összeegyeztethető az annak keretében meghatározott közös biztonság- és védelmi politikával.”

(Az Európai Unióról szóló szerződés egységes szerkezetbe foglalt változata, 2010)

a)

1. Az EU katonai szövetség is, hiszen a tagállamok közösen védik a közös külső határokat.
2. Az EU nem katonai szövetség, bár a tagállamok összehangoltan ellenőrzik a közös külső határokat.
3. Az EU katonai szövetség, hiszen minden tagállama egyben a NATO-nak is tagja.

b)

1. A Parlament, a Tanács és a Bizottság megfeleltethető a három klasszikus hatalmi ágnek.
2. A tagállamok minisztereiből álló Tanács és a Bizottság végrehajtó szervek.
3. A tagállamok minisztereiből álló Tanács és a Parlament jogalkotó szervek.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

c)

1. Az EU tagállamai kizárólag a közös intézmények kiadásait fedezik befizetéseikkel.
2. Az Európai Parlamentnek vétőjoga van a tagállamok költségvetését illetően.
3. Az EU költségvetését a Parlamentnek is el kell fogadnia.

d)

1. Az Unió alapját képező szerződések szerint az uniós polgárok bármely tagállamban munkát vállalhatnak és letelepedhetnek.
2. Az Unió alapját képező szerződések szerint az uniós polgárok bármely tagállamban munkát vállalhatnak, de engedély nélkül nem telepedhetnek le.
3. Az Unió alapját képező szerződések szerint az uniós polgárok bármely tagállamba beutazhatnak, de engedély nélkül sem munkát nem vállalhatnak, sem le nem telepedhetnek.

e)

1. A Bizottság elnöke valamely tagállam kormányfője, az EU soros elnökeként.
2. A Bizottság elnöke tagként részt vesz az Európai Tanács ülésein.
3. A Bizottság elnökét szabad választásokon, öt évenként választják meg.

f)

1. Az EU minden kérdéskörben dönthet, és az kötelező a tagállamokra nézve.
2. Az EU kizárólagos hatáskörében alkotott rendeletei kötelező érvényűek a tagállamokra nézve.
3. Az EU tiszteletben tartja a tagállamok egyenlőségét, ezért csak egyhangú döntéssel születhetnek határozatok.

3 pont

12. A feladat a mai magyar demokráciához kapcsolódik.

Nevezze meg az alábbiakban meghatározott vagy jellemzett államjogi fogalmakat!
(Elemenként 0,5 pont.)

a) Egy választási cikluson belül az Országgyűlés úgy váltja le a miniszterelnököt, hogy ugyanazon szavazás keretén belül új miniszterelnököt is választ:

.....

b) A népszuverenitás érvényesítésének egyik formája, a közvetlen demokrácia eszköze:

.....

c) Független köztisztviselő, feladata az alapvető jogokkal kapcsolatos visszasságok kivizsgálása, a jogsértő gyakorlatról a megfelelő szervek értesítése és a panaszos képviselése:

.....

d) Magyarországon ez a jog ma általános és egyenlő, megvalósulása közvetlen és titkos:

.....

e) A jogállamiságot őrző testület; törvényt semmisíthet meg: .....

f) A helyi közhatalom demokratikus intézményei: .....

3 pont

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2012. május 9.

TÖRTÉNELEM
EMELT SZINTŰ
ÍRÁSBELI VIZSGA

2012. május 9. 8:00

II.

Időtartam: 150 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Egyértelmű válaszokat adjon, egyértelmű jelöléseket alkalmazzon – javítás esetén is!
Válaszaiban **a lényeg** megfogalmazására törekedjen, **ne lépje túl a rendelkezésre álló helyet!**

Kérjük, **kék színű** tollat használjon!

A feladatok megoldásához tartsa szem előtt az alábbi javaslatokat!

- Olvassa el figyelmesen a feladatokat!
- Kövesse figyelmesen a feladatlapon utasításait!
- Tanulmányozza a feladatokhoz kapcsolódó forrásokat (kép, ábra, szöveg, térkép)!
- Használja minden feladat megoldásához a megengedett segédeszközöket: a középiskolai történelmi atlasz térképeit és a helyesírási szótárt! A személyek, topográfiai adatok és fogalmak csak **pontos helyesírással** értékelhetők!
- Válaszait gondos mérlegelés után, lehetőleg javítás nélkül írja le!

A szöveges, kifejtendő feladatok elkészítéséhez az alábbi munkamenetet javasoljuk:

1. Helyezze el időben és térben a feladatban megjelölt problémát!
2. Használja föl a feladat megértéséhez a forrásokat, illetve a középiskolai történelmi atlaszt!
3. Gyűjtse össze azokat az általános fogalmakat (fejlődés, változás, termelés stb.), illetve az adott korszakhoz kapcsolódó fogalmakat (pl. várjobbágy, céh, személyi kultusz), amelyekkel az adott probléma bemutatható!
4. Építse be fogalmazásába a forrásokból megszerzhető információkat, következtetéseket!
5. Ha szükséges, készítsen vázlatot, illetve pizkozatot!
6. Tárja föl a probléma előzményeit, okait, következményeit!
7. Fogalmazzon meg feltételezéseket, magyarázatokat!
8. Építse be mondanivalójába önálló ismereteit (pl. nevek, évszámok), nézőpontját, véleményét!
9. Ügyeljen arra, hogy mondatai világosak legyenek!
10. Szerkessze meg szövegét, és figyeljen a helyesíráásra is!

Tájékoztató:

Az esszé javításának szempontjai:

- a feladat megértése,
- megfelelés a tartalmi követelményeknek,
- a válasz megszerkesztettsége, logikussága, nyelvhelyessége.

Eredményes munkát kívánunk!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Olvassa el figyelmesen!

A következő feladatok közül összesen **négyet** kell kidolgoznia.

Az alábbi szabályok alapján kell választania:
kidolgozandó:

kettő rövid és **kettő** hosszú feladat, amelyek közül **mindegyik más-más korszakra** és legalább **kettő a magyar történelemre** vonatkozik.

Tanulmányozza figyelmesen a feladatokat!

	Sorszám	Korszakok, témák	A feladat típusa
Egyetemes történelem	13.	Skolasztika	rövid
	14.	Angol rendi monarchia	hosszú
	15.	Afrika gyarmatosítása	rövid
	16.	Párizs környéki békék	hosszú
Magyar történelem	17.	Társadalmi változások az államalapításkor	rövid
	18.	Magyar nemesség kialakulása	hosszú
	19.	Iparpolitika	rövid
	20.	Magyarország újranevesülése	hosszú
	21.	Szociális piacgazdaság	rövid
	22.	1956 nemzetközi háttere	hosszú

A feladatok tanulmányozása után **karikázza be a választott feladatok sorszámát!**

Ellenőrizze választása helyességét az alábbi táblázat kitöltésével!

A feladatválasztás szempontjai	Igen
Négy feladatot választott?	
Legalább két magyar történelmi feladatot választott?	
Legalább egy egyetemes történelmi feladatot választott?	
Két rövid és két hosszú feladatot választott?	
Mind a négy kiválasztott feladata különböző korszakból való? (A táblázatban a korszakokat a kettősvonal választja el.)	
Egyértelműen jelölte feladatválasztásait?	

A feladatok közül **csak a választott négyet dolgozza ki**, a többit hagyja üresen!

A válaszok elkészítése során **fogalmazvány** (piszkozat) készíthető!

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

13. A feladat a középkori kultúra történetéhez kapcsolódik. (rövid)**Mutassa be a forrás és ismeretei segítségével a középkori skolasztika főbb jellemzőit, érvelési módszereit, valamint hatását a tudományos fejlődésre!**

„Vajon van-e Isten?

Úgy tűnik, hogy nincs Isten. Mivel ha az ellentétesek közül az egyik végtelen, akkor a másinak tökéletesen el kell pusztulnia. Ha tehát volna Isten, semmi rossz nem lehetne. De találunk rosszat a világban. Tehát nincs Isten. Továbbá, ami megvalósulhat kevesebb princípium révén, nem fog több révén megvalósulni. Mármost úgy tűnik, hogy a természeti jelenségek a természetre, a céltudatos tevékenységek pedig az emberi észre vagy akaratra vezethetők vissza mint princípiumra. Semmi szükség tehát Isten létének feltevésére.

De ez ellen szól, ami a Kivonulás könyvében áll, Isten szavaként: Én vagyok, aki vagyok.

Feleletül azt kell mondanunk, hogy Isten létét öt úton lehet bizonyítani.

Az első és legnyilvánvalóbb út az, amelyet a mozgásból veszünk. Bizonyos ugyanis, hogy bizonyos dolgok mozognak ebben a világban. De mindazt, ami mozog, valami más mozgat. Ha a mozgató maga is mozog, szükséges, hogy őt is valami más mozgassa, és azt megint más. Itt azonban nem lehet a végtelenbe menni, mivel így nem lenne egy első mozgató, következésképp semmilyen más mozgató sem, mivel a másodlagos mozgatók nem mozgatnak csak akkor, ha mozgatja őket az első mozgató. Szükséges tehát eljutnunk az első mozgatóhoz, amelyet semmi nem mozgat: s ezen mindenki Istent érti.” (Aquinói Tamás: *Summa Theologiae*)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

14. A feladat a középkor politikatörténetéhez kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével az angol rendi monarchia kialakulását és működését! Válaszában térjen ki a rendi csoportok bemutatására is!

„1. Mindenekelőtt megadtuk és jelen levelünkkel megerősítettük Isten, mi magunk és örököseink nevében mindörökké, hogy az angol egyház legyen szabad, bírja teljes jogait és sértetlen szabadságát.

12. Hadmegváltási és más adót csakis királyságunk közös tanácsával lehet kivetni, kivéve azt az esetet, amikor miértünk váltságdíjat kell fizetni, vagy amikor elsőszülött fiúunkat lovaggá ütik, vagy amikor idősebb lányunk első ízben férjhez megy.

13. London városának legyen meg minden ősi szabadsága és szokása, mind a többi város és kikötő éljen összes szabadságával és szokásával.

14. Ha más adó kéréséről vagy hadmegváltási adó kivetéséről [van szó], úgy a királyság közös tanácsának megtartása végett pecsétes meghívó levelünket fogjuk küldeni az érsekekhez, püspökökhöz, grófokhoz és bárókhoz. Továbbá a sheriffek útján fogjuk meghívni mindazokat, akik közvetlen hűbéreseink.

39. Egyetlen szabad embert se fogjanak el, vessenek tömlöcbe, fosszanak meg javaitól, vagy száműzzenek törvényes ítélet nélkül, melyet vele egyenlők hoztak hazájuk törvényei alapján.” (*Magna Charta Libertatum*)

„61. Mindörökké örvideni kívánván ezek teljes és szilárd tartósságának, az alább leírt biztonságot engedélyezzük nekik. A bárók válasszanak tetszésük szerint huszonöt bárót az országból, akik tartoznak őrizni és őriztetni a békét és a szabadságokat, amelyeket nekik adtunk. Ha mi vagy valaki a tisztjeink közül a béke és biztonság valamelyik cikkelyét át fogja hágni, és a vétek a bárók tudomására jut, keressenek fel minket, jelentsék nekünk a sérelmet, és kérjék tőlünk késedelem nélkül orvoslását. És ha mi negyven napon belül nem orvosolnánk a sérelmet, abban az esetben az egész ország közösségével nyugtalanítsanak és sanyargassanak bennünket, amíg véleményük szerint az orvoslás meg nem történt. Személyünk

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

.....

.....

.....

.....

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

16. A feladat az első világháború történetéhez kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a Párizs környéki békéket! Válaszában a békeszerződések tartalma mellett térjen ki a béketárgyalásokon megmutatkozó hatalmi érdekekre és ellentétekre is! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„I. Nyíltan letárgyalt békeszerződések, amelyek megkötése után nem lesz többé semmiféle titkos nemzetközi megállapodás.

III. Minden gazdasági akadály megszüntetése és egyenlő kereskedelmi feltételek megteremtése mindazon nemzetek részére, amelyek hozzájárulnak a békéhez.

IV. Megfelelő biztosítékok nyújtása arra, hogy a nemzeti fegyverkezéseket a legalacsonyabb szintre csökkentsék.

IX. Az olasz határokat a felismerhető nemzetiségi vonalak szerint kell kiigazítani.

X. Ausztria-Magyarország népei részére meg kell adni az önálló fejlődés leghatékonyabb lehetőségét

XII. A jelenlegi Ottomán Birodalom török részeinek teljes szuverenitást kell biztosítani, de a többi nemzetiség részére biztosítani kell létük teljes biztonságát.

XIII. Független lengyel államot kell létesíteni, amely magában foglalja a lengyel lakosság lakta részeket.” (Wilson 14 pontja, 1918)

„Nem szabad megfélemlíteni arról, hogy a meghozandó döntésektől függ Franciaország jövője keleten. Ha kielégítjük a románok jogos követeléseit, és betartjuk kötelezettségeinket, Romániában több mint 15 millió lakossal rendelkező igazi francia gyarmatunk lesz, ahol fejleszthetjük kereskedelmünket és iparunkat, és ahol úgy érezhetjük magunkat, akár csak otthon.” (A bukaresti francia misszió vezetőjének távirata, 1919. január)

„A cseh állam állana az ún. cseh országokból, nevezetesen Csehországból, Morvaországból és Sziléziából; ehhez jönnének Észak-Magyarország tót területei,

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	8	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	6	
Források használata	10	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	12	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	8	
Összpontszám	48	
	Osztószám 3	
Vizsgapont	16	

19. A feladat Magyarország dualizmus kori történetéhez kapcsolódik. (rövid)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével a korszak iparpolitikáját! Válaszában a gazdasági kiegyezés iparra vonatkozó következményeit és a magyar kormányok ezirányú törekvéseit ismertesse!

„XVI. tc. A magyar korona országai és Ófelsége többi országai közt kötött vám- és kereskedelmi szövetségről.

1. §. Mindkét fél államterülete a szövetség idejére és annak értelmében egy vám- és kereskedelmi területet képez, melyet közös vámhatár vesz körül.

12. §. Az ausztriai pénz, míg törvényesen meg nem változik, közös pénz marad.

22. §. E vám- és kereskedelmi szövetség a kihirdetés napján s 10 évi időre lép érvénybe, s ha fel nem mondatik, további 10 évre, s így 10 évről 10 évre folyton fennállónak ismertetik el. A felmondás mindenkor csak a 9. év végén történhetik meg, s ez esetben a szerződés megújítása iránti egyezkedés hasonló úton haladék nélkül megkezdendő.” (1867: XVI. törvénycikk)

„1.§. Állami kedvezményben részesíttetnek:

1. A technika jelen fejlődése szerint berendezett azon gyárok, melyek Magyarországon eddig elő nem állított cikkekét készítenek.

2. A technika jelen fejlődése szerint berendezett következő gyárok, és pedig

a) azon gyárok, amelyekben rézárúk, vasedények, szerszámgépek, gőzgépek, elektrodinamikus készülékek, porcellán és üveg készül

b) a rizshántoló malmok, szeszgyárok, selyemfonó, -szövő és -festő gyárok, gyapjúfonó és -szövő gyárok.

2.§. Az említette gyárok az alábbi állami kedvezmények adatnak:

1. Fölmentetnek 1895. év végéig a keresetadó alól

2. Fölmentetnek a telkek megszerzéséért és átírásáért járó illeték alól, s amennyiben részvénytársaság alakjában létesíttetnek, az okiratok után járó illeték alól.”

(1881: XLIV. törvénycikk)

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

20. A feladat Magyarország XVIII. századi társadalomtörténetéhez kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével Magyarország újranépesülését a török korszak után! Tárja fel a népességnövekedés forrásait és következményeit! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

Csernojevic Arzen szerb pátriárka Magyarországra vezeti népét (Paja Jovanovic festménye)

„A kedvező alkalom kínálkozásával nemcsak a magam java, de a közjó érdekében is szorgalmasan azon fáradozom, hogy svábokkal, akik jelenlegi helyzetük következtében otthonukat elhagyni és betevő falatjukat más vidéken, különösen ebben az erősen elnéptelenedett hazában keresni kénytelenek, az üres helységeket népessé tegyem, egyúttal pedig a közterhek és kötelezettségek ellátásáról gondoskodjam, és – ami a legfőbb – a katolikus vallás is inkább gyarapodhassék.

Ezért a magam és a többiek nevében alázatosan kérem, hogy az említett svábokat szíveskedjék védelmébe venni és a biztonságuk érdekében kibocsátott nyílt parancs által atyailag megengedni, hogy minden további fizetségtől a harmincadosok zaklatásaitól mentesen, szabadon utazzanak, továbbá letelepedési helyükön néhány évig a közterhek alól mentesüljenek, és az összeírás vagy az újoncozás alól békében maradjanak.” (Gróf Károlyi Sándor kérvénye az Udvari Haditanácshoz, 1712)

„Ez a békességet tűrő úr tudott utat s módot találni, hogy Magyarországnak tartományibul, sőt még némely idegen országokbul is, úgymint Sváb-Frank és Rajna kerületeibül is ide embereket hívott. A vallásnak szabad gyakorlása megengedtetvén az új lakóknak, mindenféle nemzet: magyar, német, tót, rác, oláh barátságosan fel- és bévétetett, mindazonáltal mindenik nemzetnek, mindenik vallásbélinek különösen kimutatott helyen kellett megtelepedni.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

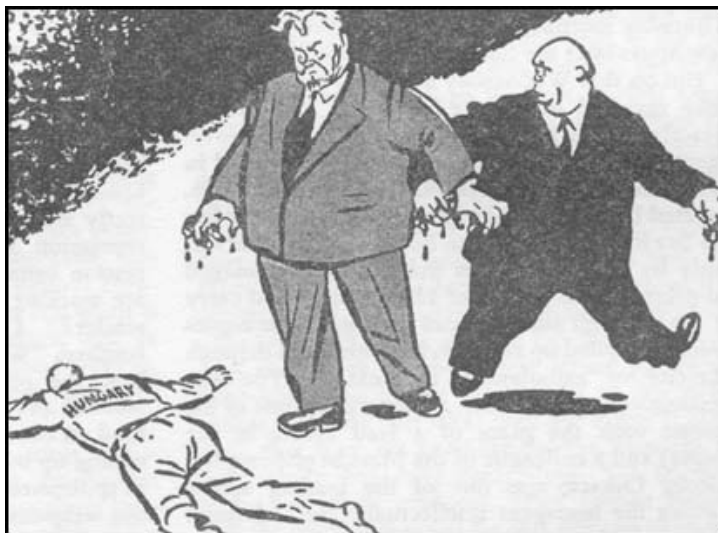
Szempontok	Elérhető	Elért
	pont	
Feladatmegértés	4	
Tájékozódás térben és időben	4	
Szaknyelv alkalmazása	4	
Források használata	6	
Eseményeket alakító tényezők feltárása	8	
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség	2	
Összpontszám	28	
	Osztószám 4	
Vizsgapont	7	

22. A feladat az 1956-os forradalom történetéhez kapcsolódik. (hosszú)

Mutassa be a források és ismeretei segítségével az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc nemzetközi hátterét! Válaszában térjen ki a nagyhatalmak álláspontjára, a párhuzamosan zajló nemzetközi eseményekre és a forradalom külföldi megítélésére! Használja a középiskolai történelmi atlaszt!

„Táviratot kaptam Dullestől. Utasított, hogy sürgősen adjak át egy üzenetet a szovjet vezetőségnek olyan értelemben, hogy az Egyesült Államok nem tekinti Magyarországot vagy a szovjet blokk bármely tagját katonai szövetségésének. Hangsúlyozta a sürgönyben, hogy a beszédet legmagasabb szinten tartott megbeszélés után írta, ami nyilvánvaló utalás Eisenhower elnökre. Aznap délután módomban volt az üzenetet átadni egy fogadáson Hruscsovnak, Bulganyinnak és Zsukovnak, de az amerikai biztosíték mit sem hatott rájuk.” (Bohlen, az USA moszkvai nagykövete, 1956)

„Milyen helyzetbe kerülne Nagy-Britannia, ha nála erősebb államok támadnák meg, olyanok, melyek rendelkeznek az összes korszerű tömegpusztító fegyverrel? Ilyen országok lehetnek, és megtehetnék, hogy nem haditengerészeti vagy légiflottát küldenek Anglia partjai ellen. Más eszközökkel, így például rakétákkal is elérhetik ugyanazt a célt. Mi el vagyunk szánva arra, hogy erőt alkalmazzunk az agresszorok megsemmisítésére és a béke helyreállításra a Közel-Keleten. Reméljük, Ön elég okos lesz ahhoz, hogy levonja ebből a megfelelő következtetéseket.” (Bulganyin szovjet miniszterelnök levele Eden brit miniszterelnöknek, 1956)

Hruscsov Bulganyinhoz: „Gyere, mossunk kezét a Csatornában!”
(Brit karikatúra, a földön fekvő alak hátára írta: Magyarország)

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

	maximális pontszám	elért pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok	44	
II. Szöveges kifejtendő feladatok		
13. Skolasztika	7	
14. Angol rendi monarchia	16	
15. Afrika gyarmatosítása	7	
16. Párizs környéki békék	16	
17. Társadalmi változások az államalapításkor	7	
18. Magyar nemesség kialakulása	16	
19. Iparpolitika	7	
20. Magyarország újranevesülése	16	
21. Szociális piacgazdaság	7	
22. 1956 nemzetközi háttere	16	
II. Szöveges kifejtendő feladatok	46	
I. + II. összesen Az írásbeli vizsgarész pontszáma	90	

_____
javító tanár

Dátum: .....

	elért pontszám egész számra kerekítve	programba beírt egész pontszám
I. Egyszerű, rövid feladatok		
II. Szöveges kifejtendő feladatok		

_____
javító tanár

_____
jegyző

Dátum: .....

Dátum: .....